

Pregled strokovnih člankov

Pravnik, Ljubljana 2010, št. 3–4:

Ferlinc, A.: Bližina ali oddaljenost motiva ali namena od kaznivega dejanja (Avtor razčlenjuje razmerje med motivi, nagibi ali nameni in temeljnimi prvinami splošnega pojma kaznivega dejanja. Po njegovem mnenju motiva ni mogoče – oziroma ni dopustno – obravnavati neodvisno od dejanja, saj bi to pomenilo nevaren »vdor elementov totalitarizma«. Bližina motivov v odnosu do krivde je določena z odgovorom na vprašanje, s kolikšno voljo je podprto storilčevo ravnanje. Pomembno pa je tudi to, ali motiv/nagib tvori storilčevo voljo za izvršitev kaznivega dejanja.) – Kmet, S.: Družine istospolnih partnerjev – emocionalna (re)konstrukcija (ne)lagodja (Pisec obravnava vprašanje izenačevanja pravnega statusa zakonskih zvez istospolnih partnerjev in njihovih morebitnih družinskih »celic« ali »nadzidav«, in sicer predvsem v luči sprejemanja novega družinskega zakonika. Posebno pozornost nameni psihološkim in sociološkim razsežnostim izključevanja homoseksualcev, na primer moralni paniki in stigmatizaciji. Preučí emocionalno konstrukcijo odnosa do istospolno usmerjenih posameznikov, na primer glede na njihovo dozdevno nasprotovanje idealu romantične ljubezni, v zvezi s tem pa se loti tudi analize kognitivne vsebine občutenja gnusa do homoseksualnih spolnih praks. Avtor zavrača stališča, ki implicirajo kršitve temeljnih človekovih pravic istospolno usmerjenih ljudi.) – Erbežnik, A.: Ustavna analiza slovenskega »pouka Miranda« in izločitev dokazov (Pisec razgrne analizo slovenske ureditve pouka osebi, ki ji je bila odvzeta prostost. Posebno pozorno pa nameni izločanju nezakonito pridobljenih dokazov. Po njegovi presoji slovenska pravna ureditev – oziroma Zakon o kazenskem postopku – bistveno odstopa od ameriškega izvirnika in tudi od odločb Evropskega sodišča za človekove pravice. Zanima ga odgovor na vprašanje, ali veljavno pravo ne absolutizira pouka v smislu brezpogojne izločitve dokazov, če je pravica do pouka kršena. V zvezi s tem pokaže tako pozitivne kakor negativne plati obstoječe ureditve.)

Socialno delo, Ljubljana 2010, št. 2–3:

Urh, Š.: Etnična (ne)občutljivost v izobraževanju za socialno delo (Avtorica ugotavlja, da sta antirasistična teorija in praksa v Sloveniji za zdaj še na razmeroma začetni stopnji razvoja. Odsotnost razumevanja – oziroma nerazumevanje – izključevanja ustvarja in ohranja rasistične prakse tudi v socialnem delu. Učinki iz preteklosti so opazni še danes, saj številne socialne službe temeljijo na »univerzalističnem« delovanju, to pa je ravno ena od rasističnih praks. K temu je deloma prispeval tudi študij socialnega dela, ki je v preteklosti zanemarjal etične razsežnosti posameznikov in skupnosti.) – Zaviršek, D.: Etnizacija in patologizacija Romov in romskih skupnosti (Avtorica obravnava nekatere temelje pojme, ki jih mora socialno delo uporabljati na področju antirasističnega

poučevanja, in sicer etnizacijo etničnih manjšin, patologizacijo, ustvarjanje »drugačnosti« ali »tujosti« in socialno razdaljo. Etnizacija je proces, v katerem se dejanja in značilnosti pripadnikov etnične skupine presojujejo predvsem na podlagi pripadnosti etnični skupini. Tako postane etničnost razlagalni temelj za vse druge posameznikove značilnosti, ki so na ta način potisnjene stran kot nekaj, kar je manj pomembno ali celo nepomembno. Patologizacija je proces, ki določene etnične ali kulturne značilnosti določene osebe ali skupine prikaže kot naravne, prirojene lastnosti, po drugi strani pa se za tovrstne opise uporabljajo medicinski pojmi. Posledica je ta, da so etnične manjšine prikazane kot nagnjene k določenim telesnim in duševnim boleznim, patološkemu nasilju ali manjši inteligentnosti oziroma celo duševni manjzvitosti. V naslednjem koraku pa se te individualizirane ali kolektivizirane značilnosti uporabljajo za razlago družbenih dejstev, kot so revščina, socialna ranljivost in celo marginalizacija etnične skupine.) – Janko Spreizer, A.: Z angažirano antropologijo proti rasizmu in rasni dominaciji nad Romi (Avtorica pojasni, kaj pomeni »javna antropologija«, predstavi tako imenovane kritične romske študije in na primeru družine Strojčan analizira lastno antropološko angažiranost. Njena ključna poanta je v tem, da je prizadevanje za boljše poznavanje različnih plati življenja Romov nujno, če hočemo preprečiti ali vsaj omejiti delovanje mehanizmov rasne diskriminacije.) – Sardelič, J.: Multikulturalizem in položaj Romov v Sloveniji (Avtorica se najprej ukvarja s teoretskimi vprašanji, ki zadevajo značilnosti družbe v obdobju pozne moderne. Posebno pozornost nameni sociološkim interpretacijam, ki so jih objavili Anthony Giddens, Ulrich Beck in Zygmunt Bauman. Kar zadeva multikulturalizem, pa se opre na kritiko liberalizma, ki jo je priobčil Charles Taylor. Na tej podlagi se loti analize položaja romske skupnosti v Sloveniji. Ovrže marsikatero teorijo o poznomoderni družbi, hkrati pa pokaže, da je Slovenija manj uspešna pri upoštevanju smernic liberalnega multikulturalizma, ki bi lahko ustrezneje zavaroval deprivilegirane manjšine.) – Hrzenjak, M.: Neurejenost pravnih statusov kot eden izmed vzrokov radikalne socialne izključenosti (Avtorica opozori na dejavnike, ki vplivajo na neurejenost pravnih statusov tako imenovanih neavtohtonih Romov v urbanem okolju v Sloveniji. Predstavi tudi primere civilnodružbenega aktivističnega spoprijemanja s problemi, ki so posledica neurejenosti pravnih statusov.) – Zorn, J.; Sobočan, A. M.: Pravica do mesta (Avtorici problematizirata pravico do življenja v mestu, ki ima urejeno javno infrastrukturo, in sicer z vidika ljubljanskih Romov. Obravnavata naselje na Koželjevi, ki je stigmatizirano tako zaradi romskih prebivalcev kakor tudi zaradi slabe infrastrukture in barakarskega tipa bivališč. Avtorici pokazeta, kako prostor in z njim povezani pomeni vplivajo tako na samopodobo stanovalcev tega naselja in na njihovo vključenost v širšo družbo kakor tudi na sam raziskovalni proces. Njune ugotovitve izhajajo iz terenske raziskave, teorij o »družbenem

kapitalu«, »socialnem mešanju«, multikulturalnosti ter pravice do stanovanja in vključenosti.)

Anthropos, Ljubljana 2010, št. 1–2:

Rus, A.: Uporaba elementov menjave darov v sodobnem marketingu. Zakaj kupci privolijo v na videz etično sporne metode sodobnega marketinga (Pisec opozarja, da socialna antropologija razlikuje dve vrsti menjave, in sicer »menjavo daru« ter »menjavo tržnega blaga«. Tržna menjava je brezosebna in služi zgolj ekonomski izmenjavi dobrin. Po drugi strani pa je menjava darov nekaj, kar obstaja med prijatelji in sorodniki, saj ustvarja in krepi socialne vezi med dajalcem in prejemnikom daru. V preteklih desetletjih pa se je tržna menjava spremenila in pogosto vsebuje prvine, ki posnemajo menjavo darov. Ker so elementi izmenjave darov uporabljeni za komercialne namene, te strategije institucionalizirajo moralnost obdarovanja za povečanje dobičkov podjetij. Pisec si prizadeva pokazati, da so tovrstne marketinške strategije vendarle tudi v korist ali »dobrobit« kupcev. Menjavanje daril je namreč star in izjemno učinkovit mehanizem za ustvarjanje zavezništev in medsebojnega zaupanja, zato ga celo tržna menjava ne more popolnoma obiti.)

Socialna pedagogika, Ljubljana 2010, št. 2:

Lužar, T.: Upravljanje migracij (Avtorica predstavi osrednje mehanizme, s katerimi se je v Evropi izoblikoval odnos do drugih, drugačnih in tujih. Pojasni tudi, kako se prav z izločanjem drugosti, drugačnosti in tujosti vzpostavljajo »avtohtone«, »normalne« in »spodobne« nacionalne skupnosti. Posebno pozornost nameni tako imenovanemu znanstvenemu rasizmu in rasističnemu družbenemu inženiringu, katerega temelje najdemo v evgeničnem gibanju, ki se je razvilo v ZDA na začetku dvajsetega stoletja.) – Grobelšek, A.: Izzivi multi-/interkulturalnosti v šolskem prostoru (Avtorica ugotavlja, da migracije spreminjajo sodobno družbo v multikulturalno skupnost. S pojmom »multikulturalizem« se sicer srečujemo na različnih področjih. Očitna pa je tudi pestrost njegovih opredelitev. Avtorica se osredotoči na pedagoško polje, pojem »interkulturalna pedagogika« in položaj priseljencev v slovenskih šolah. V zvezi s tem poudarja, da je prav šola eden od pomembnih dejavnikov pri vzpostavljanju inter- ali multikulturalnega diskurza v družbi.) – Mujkanović, S.: Interkulturalna in multikulturalna pedagogika (Avtorica opiše koncept interkulturalne pedagogike, ki se zavzema za sobivanje različnih kultur, in pri tem ne izhaja iz izrazja, ki v svoji osnovi skriva negativne konotacije. Zavzema se za vzajemno zanimanje, spoznavanje in spoštovanje kulture oziroma bolj ali manj različnih kultur. Interkulturalna vzgoja sicer predpo-

stavlja drugačne prijeme pri delu s priseljenci, ki za zdaj še deprivilegirane skupine ne stigmatizirajo.)

Družboslovne razprave, Ljubljana 2010, št. 63:

Mrak Kopač, A.; Rakar, T.: Redistributivna pravičnost v slovenskem sistemu socialne varnosti: od zaslužnosti k preverjeni potrebi? (Avtorici ugotavljata, da pojavi, kot so predrugačen družbenoekonomski kontekst, procesi globalizacije, demografske spremembe in novosti v neformalni sferi, vodijo k zaostrovanju odnosa med trgov delovne sile in sistemi socialne varnosti. Posebno pozornost namenita spremembam slovenske socialne politike na področju zagotavljanja socialne varnosti brezposelnim osebam v zadnjih dveh desetletjih in njihovim učinkom v praksi. Osredotočita se na vprašanje implementirane redistributivne pravičnosti. Vpeljana načela redistributivne pravičnosti namreč določajo temelje cilje redistribucije, njene mehanizme in institucionalne spremenljivke ter tako oblikujejo naravo socialne politike in posledično tudi njene blaginjske izide, na primer stopnjo revščine, socialne izključenosti in socialne neenakosti.) – Slana, S.: Enaka obravnava žensk in moških pri zasedbi prostega delovnega mesta (Avtorica problematizira neenako obravnavo spolov pri zaposlovanju, in sicer z vidika neenakih možnosti in diskriminacije žensk pri zasedbi prostega delovnega mesta. Predstavi ključne teoretične razlage in zakonodajno ureditev tega področja, rezultate nacionalne akcije ozaveščanja delodajalcev ter rezultate pilotne raziskave med diplomanti in diplomantkami.)

Zoran Kanduč

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2010, št. 6:

Heylen, B. idr.: Delo zaprtega Centra za mladoletnike De Grubbe v Evebergu v Belgiji (Zaprta Center za mladoletnike je bil ustanovljen 2002. leta, ko je kazenski zakon predvidel novo možnost kaznovanja mladoletnikov z oddajo v zapor za največ 15 dni, če je mladoletnik storil težje kaznivo dejanje v povratku, pa njegova oddaja v ustreznih (pre)vzgojni zavod ni mogoča zaradi pomanjkanja prostora v zavodu. Prva raziskava učinkovitosti »kratke« zaporne kazni za mladoletnike leta 2004 je pokazala uspeh v prevzgoji mladoletnih povratnikov, saj se je po prestani kazni zmanjšala njihova udeležba v kriminaliteti. S tem pa je bil dosežen osnovni namen njihovega kaznovanja. Zaprta zavod naj bi na mladoletnike deloval kot »šok terapija«, da bi svoje vedenje prilagodili družbenim normam. Za leto 2009 je bila predvidena izgradnja 58 novih zaprtih centrov za mladoletnike, ki bi skupaj lahko spre-

jeli 330 mladoletnikov.) – Gavran, C.: Nasilje v študentskih partnerskih skupnostih (Nasilje med partnerji je prisotno v zakonskih, zunajzakonskih in istospolnih partnerskih skupnostih. Oblike nasilja so: telesno (tudi spolno), ekonomsko in simbolično (moralno) nasilje. Nasilje je odvisno od storilca, žrtve in okoliščin. Največkrat je nagonsko in je posebna oblika samoobrambe oz. posledica strahu pred izgubo določene osebe ali stvari. Nasilnež je običajno pred tem doživel različne psihološke travme, ki so občutno zmanjšale njegovo frustracijsko toleranco. Zastopniki behavioristične teorije trdijo, da vsako nasilje in agresivnost izzove okolje, zato je za razumevanje tega pojava treba poznati medosebno interakcijo in šele potem je mogoče ločiti vloge »nasilneža« in »žrtve«. Leta 2006 so na Univerzi v Liégu izvedli raziskavo o nasilju med 343 študentskimi »pari«, katerih zveze so trajale najmanj eno leto. Psihološko nasilje so ugotovili pri 60 % deklet in 47 % fantov, telesno nasilje pri 38 % deklet in 34 % fantov, spolno nasilje pri 17 % deklet in 36 % fantov, telesne poškodbe, zaradi katerih je partner potreboval zdravniško pomoč, je povzročilo 1,2 % deklet in 7,1 % fantov. Samo statistični podatki so premalo za dokončno presojo, kdo so »storilci« in kdo so »žrtve«, saj je treba vedno dognati, »kdo je prvi udaril«. Očitno gre v številnih primerih za vzajemno hkratno nasilje obeh partnerjev ali pa se je nasilje dogajalo v časovnem sledju »vzrok- posledica«.)

Revue de droit pénal et de criminologie, Bruxelles, leto 2010, št. 9-10:

Vandermeersch, D.: Sankcije za prekoračitve »razumnega časa« sojenja na različnih stopnjah kazenskega postopka (Temeljna zahteva pravičnega sojenja je končanje postopka v razumnem roku, kajti s potekom časa se izgublajo dokazi, spomin prič peša, zmanjšuje se motivacija preiskovalcev, tožilcev in sodnikov, žrtve izgublajo zaupanje v pravosodje, obdolženec ima vedno manj možnosti za učinkovito obrambo. Ker Evropska konvencija o človekovih pravicah in svoboščinah zagotavlja vsakemu obdolžencu »pravično sojenje v razumnem roku«, je Evropsko sodišče za človekove pravice že obsodilo številne države zaradi prekoračitve »razumnega roka« za izdajo sodbe. Na vprašanje, kakšen je razumni čas med obtožbo in sodbo, ni mogoče odgovoriti abstraktno, temveč je ta čas odvisen od zapletenosti zadeve, vedenja obtoženca, ravnanja pristojnih organov, ki sodelujejo v postopku (npr. izvedencev, zagovornikov, daljša bolezen sodnika, »višja sila«). Sodniki bi morali skrbeti za pospešitev kazenskega postopka, zlasti v primeru, ko je »nedolžni« v priporu, saj se s tem tudi zmanjša nevarnost, da bo zahteval odškodnino za neopravičeni pripor.)

Revue internationale de criminologie et de police technique et scientifique, Genève, leto 2010, št. 3:

Rémy, M.: Opredelitve, dejavniki in splošna pravna načela za delovanje švicarske policije pri zagotavljanju javnega reda (Osnovna naloga švicarske policije je zagotavljanje javnega reda, pri čemer morata biti upoštevana dve temeljni pravni načeli: načelo zakonitosti ravnanja in sorazmernosti uporabljenih ukrepov. Zato te naloge ni mogoče prenesti na zasebne varnostne (policijske) organizacije. Policija ima v rokah številna prisilna sredstva za vzdrževanje javnega reda, hkrati pa mora kot temeljni državni organ varovati temeljne človekove pravice in svoboščine, določene z Evropsko konvencijo o človekovih pravicah in svoboščinah. Zvezno sodišče je že večkrat odločilo, da je policija pristojna tudi za vzdrževanje javnega reda na cestah in omogočanje normalnega poteka prometa. Policija zagotavlja tudi javni mir. Policijske operacije vodi vodja policije, ki je podrejen poveljniku pravosodne policije, njujno delo pa nadzoruje poveljnik kantonalne policije. V posebnih primerih, na prošnje civilne oblasti, policiji lahko pomaga tudi vojska. K sorazmernosti uporabljenih ukrepov zavezuje policijo tudi evropski kodeks policijske etike.) – Redjah, H. idr.: Določanje časa nastanka elektrofotografskih sledi, ki jih zapusti laserski tiskalnik ali fotokopirni stroj, in sledi podpisa s kemičnim svinčnikom na dokumentu (Izvedenci za pisavo in dokumente so postavljeni pogosto pred težko nalogo, ko morajo odgovoriti na vprašanje, ali je bilo besedilo na dokumentu natisnjeno preden je bilo podpisano s kemičnim svinčnikom ali pa je bilo natiskano naknadno in je bil podpis dan »bianko«. Po uvedbi sistema tiskanja z uporabo tonerja na laserskem tiskalniku in fotokopirnem stroju, je večina pravnih dokumentov (oporoka, pogodba, priznanje dolga-zadolžnica) izdelana s pomočjo elektrofotografskega tiska. S križanjem tiskanja dokumenta in pisanja s kemičnim svinčnikom se je prvi ukvarjal Anderman v nemškem zveznem kriminalističnem uradu (BKA). Pomembna je Lanzijeva ugotovitev iz leta 2001, da je list papirja v predalu laserskega tiskalnika brez vsakega madeža, medtem ko zapusti tiskalnik (toner) ob tisku na papirju mikroskopsko opazne sledi črne barve, zato je mogoče zanesljivo ugotoviti, ali je križanje tiska in kemičnega svinčnika, s katerim je dokument podpisan, nastalo pred ali po tisku. Raziskava Inštituta znanstvene policije v Lausani je pokazala, da je s 100 % zanesljivostjo mogoče določiti čas (kronologijo) križanja tiska in podpisa s kemičnim svinčnikom.)

Revue pénitentiaire et de droit pénal, Paris, leto 2010, št. 2:

Viriot-Barbarin, D.: Pristanek obsojenca na prisilno zdravljenje (Za storilce številnih kaznivih dejanj predvideva pravo kazenske in civilne sankcije prisilnega zdravljenja zara-

di zmanjšanje prihodnje nevarnosti takega storilca. Tu pa se odpirajo številna vprašanja: »kaznovati ali zdraviti« oziroma »zdraviti in kaznovati«. Prisilno zdravljenje danes šteje kot kaznovalni, varnostni in zdravstveni ukrep, ki je v interesu prizadetega človeka in celotne družbe. Ob tem pa se nenehno pojavlja vprašanje, kaj pomeni »družbena nevarnost« storilca, kdo in po kakšnih merilih jo določa, kakšen je pomen prostovoljne privolitve storilca na prisilno zdravljenje in kakšne so lahko sankcije, če obsojenec ne sodeluje pri zdravljenju. Obsojencem na prestajanju zaporne kazni, ki ne sodelujejo pri prisilnem zdravljenju, se res lahko podaljša bivanje v zavodu do konca kazni brez odobrenega pogojnega odpusta, vendar se s tem ne zmanjša njihova družbena nevarnost.) - Casile-Hugues, G.: Pomen predhodne ekspertize pred izrekom ukrepa prisilnega zdravljenja (V kazenskem postopku velja pravilo, da sodnik ne more izreči ukrepa prisilnega zdravljenja brez poprejšnje ekspertize, ki pove, ali je obtoženec sposoben sodelovati pri prisilnem zdravljenju. Potreba po ekspertizi v kazenskem postopku je posledica gibanja nove družbene obrambe, ki je zaradi neuspeha klasičnih zapornih kazni videlo rešitev v varnostnih ukrepih za družbeno nevarne storilce kaznivih dejanj. Pojavila se je zamisel o obravnavanju patoloških storilcev kaznivih dejanj, ki so nevarni zaradi morebitne ponovitve dejanja. Pri tem se loči psihiatrična od kriminološke nevarnosti storilca. V nasprotju z zaporno kaznijo se varnostni ukrep prilagaja osebnostnim značilnostim storilca kaznivega dejanja.) – Chopin, F.: Nove usmeritve na področju prisilnega zdravljenja po francoskem zakonu o preprečevanju povratništva iz leta 2010 (V boju s kriminaliteto se vedno tesneje povezuje pravosodje in zdravstvo. Zakon iz leta 1994 je zaupal bolnišnicam izvajanje varnostnih ukrepov prisilnega zdravljenja, leta 1998 pa je zakon predvidel posebnega zdravnika, ki usklajuje delo sodnikov za izvrševanje kazenskih sankcij in zaporskih zdravnikov. Zakon iz leta 2010 pa predvideva posebne varnostne ukrepe za nevarne obsojence zaradi preprečevanja povratništva. Zato je nastala potreba po novi vrsti ekspertize »nevarnosti«, ki jo lahko izdelajo zdravniki-psihiatri skupaj s kriminologi, pri tem pa upoštevajo osebnostne motnje, stopnjo družbene (ne)prilagojenosti in dejavnike iz okolja, ki lahko izzovejo nevarno vedenje. Osebnostne motnje je treba razlikovati od duševnih in nevrotičnih motenj. Po zakonu sodišče lahko izreče poseben varnostni ukrep za preprečevanje povratništva le na podlagi psihiatrično-kriminološke ekspertize, »če je velika verjetnost povratka, ker posameznik trpi zaradi hudih motenj osebnosti«. Za take posameznike se uporabi ukrep oddaje v socialno-zdravstveni-sodni varnostni center, kjer jim je zagotovljena zdravstvena, socialna in psihološka pomoč.) – Maquene, M.: Povračilo škode za neopravičeni pripor v francoskem kazenskem pravu (Podobno kot za neopravičeni pripor pripada obdolžencu povračilo materialne in nematerialne škode tudi za pripor, če se ugotovi njegova nedolžnost oziroma ni dokazov za njegovo krivdo. Francija je že 1970. leta sprejela

prve ukrepe za povračilo škode, z dodatno zakonodajo pa je leta 2000 sprejela stroga pravila o dolžnosti države, da povrne škodo žrtvam neopravičenega pripora, sodnike pa zavezala, da z večjo previdnostjo odredijo pripor in ga ukinejo takoj, ko se pojavi najmanjši dvom o krivdi obdolženca. Neopravičen pripor močno prizadene telesno in duševno celovitost žrtve, saj globoko poseže v domnevo nedolžnosti ter krši načelo *in dubio pro reo*. Pripor pomeni v svojem bistvu že vnaprej izrečeno zaporno kazen. Z odreditvijo pripora se preiskovalni sodnik pojavlja v vlogi sodečega sodnika, čeprav sta preiskovalna faza in glavna obravnavna dve ločeni fazi kazenskega postopka. Država mora povrniti škodo ne glede na odgovornost sodnika, lahko pa kasneje zahteva ugotavljanje odgovornosti sodnika in povračilo stroškov, ki jih je povzročil državi zaradi malomarnega ali naklepnega ravnanja. Francija povrne škodo zaradi neopravičenega pripora, če je ustavljen kazenski postopek ali je izrečena oprostilna sodba, ne vrne pa v primeru, da je izrečena zaporna kazen krajša od že prestanega pripora.)

Pripravil Franc Brinc

Criminal justice and behavior, Beverly Hills, leto 2010, št. 9

Matejkowski, J. in drugi: Vpliv težke duševne bolezni na odločitev o pogojnem odpustu (Članek povzema študijo, ki je preučevala, v kolikšni meri huda duševna bolezen vpliva na odločitev o pogojnem odpustu, bodisi neposredno ali posredno v povezavi z drugimi dejavniki. Naključni vzorec obsega 407 zapornikov s seznama za pogojni odpust v letu 2007 (200 z duševno boleznijo in 207 brez duševne bolezni) odbora za pogojni odpust New Jerseyja. Zbirali so podatke o sodelovanju zapornikov v programu, o njihovih kršitvah in delovnih nalogah v času prestajanja zaporne kazni, raven podpore skupnosti in druge pomembne dejavnike za javnost. Med študijo so preverjali razlike med obolelimi in neobolelimi skupinami, odnose med spremenljivkami, vrsto duševne bolezni in razloge za pogojni odpust. Ugotovitve kažejo, da so pri osebah s hudo duševno boleznijo upoštevali pri pogojnem odpustu enake kriterije kot pri zdravih osebah. Vendar pa huda duševna bolezen vpliva na disciplinske kršitve zapornikov, kar ima negativen vpliv na odločitev o pogojnem odpustu.) - Singh, J.P., Fazel, S.: Forenzična ocena tveganja (Veliko število sistematičnih pregledov in meta-analiz je bilo opravljenih na področju forenzične ocene tveganja, njihovi zaključki pa so si občasno nasprotujoči. Da bi preverili kakovost in ugotovitve teh pregledov, so izvedli obširno študijo. Avtorji so opredelili devet sistematičnih pregledov in 31 meta-analiz v letih od 1995 do 2009. Teme, ki so jih zajele te študije, so vključevale veljavnost teoretskih orodij v primerjavi z nestrukturiranimi in strukturiranimi dejanskimi rezultati, primerjavo različnih

orodij za oceno tveganja in predvidene vrednosti orodij pri razlikah glede na spol in okolje. Ugotovili so, da kakovost in doslednost izidov na teh področjih bistveno varirata. Našli so kar nekaj pomanjkljivosti pri analizah, kot so neocenjenost virov heterogenosti itd. Avtorja predlagata standardizacijo poročanja s posebnim poudarkom na metodološki doslednosti.)

European journal of criminology, London, leto 2010, št. 5

Weerman, F.M.: Prestopništvo po končanem srednješolskem izobraževanju (Študija se osredotoča na prestopništvo po končani srednji šoli in preučuje odnos z različnimi stopnjami izobrazbe. Natančneje, analizira, ali se stopnja prestopniškega vedenja povečuje ali zmanjšuje med mladimi, ki se redno šolajo (z učnimi težavami ali brez njih), mladimi, ki delajo polni ali krajši delovni čas in brezposelnimi mladimi. Vzorec zajema 273 nižje izobraženih mladostnikov, starih med 17 in 19 let, ki so bili enkrat ali večkrat anketirani v okviru projekta NSCR School Project med leti 2002 in 2004, ko so še obiskovali srednjo šolo. Pokazalo se je, da stopnja izobraževanja vpliva na prestopništvo, neodvisno od drugih dejavnikov. Pri anketirancih, ki so imeli probleme s pozornostjo ali so imeli druge težave pri nadaljnjem izobraževanju in še posebno pri anketirancih, ki so kombinirali šolanje in delo, se je raven prestopništva najbolj povečala. Pri anketirancih, ki so šolo zamenjali za delo s polnim delovnim časom, pa se raven prestopništva bistveno ni spremenila.) - Van Koppen, M.V. in drugi: Primerjava kriminalne kariere med storilci, ki izvršujejo kazniva dejanja organiziranega kriminala in ostalimi storilci (Organizirani kriminal se precej razlikuje od splošno razširjenega kriminala, vsaj teoretično. Toda, ali so tudi razlike med kršitelji? Ta študija omogoča obsežno primerjavo med storilci kaznivih dejanj, ki so vključeni v organiziran kriminal v določenem obdobju svojega življenja in med storilci splošnih kaznivih dejanj. Veliko storilcev kaznivih dejanj organiziranega kriminala v času mladostništva nima stika s sodnim sistemom. Presenetljivo je, da je ta ugotovitev ena izmed pomembnih razlik med obravnavami. Toda storilci organiziranega kriminala imajo pogosteje predhodne sodne stike, običajno gre za hujša kazniva dejanja. Te splošne ugotovitve so splošno veljavne, držijo tudi v primerih, kadar je primerjava omejena na storilce kaznivih dejanj organiziranega kriminala in storilce kaznivih dejanj, ki se ukvarjajo z drogami in goljufijami.) - Tseloni, A. in drugi: Raziskovanje mednarodnega pojava znižanja stopnje kriminala (Članek prikazuje trend kriminala in variacije petih glavnih vrst kaznivih dejanj na podlagi mednarodnih podatkov v letih od 1988 do 2004 v 26 državah. Večnivojska statistična analiza se uporablja za opredelitev glavnih trendov. Velik padec kriminala je doživelo mnogo držav od začetka do sredine 90. let. Sedanja analiza

ocenuje, da je opaziti med letoma 1995 in 2004 v teh 26 državah bistven upad pri naslednjih kaznivih dejanjih: 77,1 % manj tatvin iz avtomobilov, 60,3 % manj ropov, 26 % manj vlomov, 20,6% manj napadov na telo in 16,8 % manj tatvin avtomobilov. Rezultati študije kažejo, da se je, z izjemo vlomov, stopnja vseh vrst kaznivih dejanj zmanjševala približno enako v vseh 26 državah. Države Latinske Amerike, Afrike in Azije so pri vlomih doživele celo bolj strmo padanje kot v državah Evrope, Severne Amerike in v Avstraliji.)

Pripravila Barbara Bizilj

Criminal Justice and Behavior, Beverly Hills, leto 2010, št. 10:

Beaver, K. M. in drugi: Povezave med starševstvom in stopnjo samonadzorovanja – genetsko informirana analiza (Vedno več kriminoloških raziskav preizkuša tezo o »starševskem menedžmentu« avtorjev Gottfredsona in Hirschija, ki izpostavljata vzročno vlogo staršev pri oblikovanju otrokovih samonadzorstvenih sposobnosti. Čeravno rezultati skupka študij v splošnem potrjujejo izhodiščno tezo, raziskave v glavnem zanemarjajo ustrezno upoštevanje genetskih in otrokovih idiosinkratskih dejavnikov, kar vodi k včasih pristranskemu sklepanju. Pisci zato predstavljajo kvantitativno genetsko analizo, ki razkriva ugotovitev, da kovarianca med »tehnikami« starševstva in nizkimi stopnjami samokontrole pri otrocih ne more biti zadovoljivo pojasnjena s socializacijskim dejavnikom. Podajo tudi širšo razpravo o vplivu družinske vzgoje na kasnejše antisocialno obnašanje.) – Jewell, L. M.; Wormith, J. S.: Dejavniki, povezani z opuščanjem zdravljenja moških družinskih nasilnežev – meta-analiza (Izstopanje iz programov zdravljenja protagonistov nasilja v družini je problem tovrstnih korekcijskih usmeritev, saj je v takih primerih verjetnost povratništva toliko višja. Avtorici sta opravili meta-študijo tridesetih raziskav med letoma 1985 in 2010 in motrila vpliv različnih spremenljivk demografske, osebne in osebnostne narave na (ne)opuščanje (anti)nasilniških tretmanov. Dejavniki, ki ločujejo skupini uspešnih in neuspešnih prestopnikov, so zlasti zaposlitev, starost, dohodek, izobrazba, partnerski status, rasa, socialna mreža, zgodovina družinskega nasilja oz. drugih deviantnih ravnanj ter zloraba alkohola in mamil. Nadaljnji pomembni dejavnik je teoretska orientacija programa zdravljenja, kjer sta zoperstavljeni usmeritvi »feministične psihoizobrazbe« in kognitivno-behavioralnih tehnik. Izkazalo se je, da so spremenljivke, ki napovedujejo izstop iz tretmanov, sorodne tistim, ki napovedujejo povratništvo.) – Chambers, J. C. in drugi: Tipologija skupinskega posilstva (Avtorice izhodiščno ugotavljajo, da je med tipologijami posilstva moč zaslediti določeno stopnjo konsistentnosti. Ta nabor dopolnjujejo z raziskavo vzorca petinsedemdesetih

izjav žrtev skupinskega posilstva v Veliki Britaniji, ki jih razvrščajo v kvalitativne klasifikacijske kategorije nasilništva, kriminalnosti, intimnosti in seksualnosti, podatke pa dopolnjujejo z analizo dejstev, pridobljenih na sceni zločina. Nadalje so preučena razmerja med omenjenimi štirimi kategorijami in značilnostmi transgresije, kot so starost žrtve in storilcev. Sklepno je predstavljena uporabnost identificiranih ugotovitev za preprečevanje in preiskovanje skupinskih posilstev ter predlogi za prihodnje raziskovalno delo.) – Johnson Listwan, S. in drugi: Viktimizacija, socialna opora in psihološki dobrobit – študija nedavno izpuščenih zapornikov (Pisci ocenjujejo, da so učinki nasilja na individualne vedenjske vzorce sicer dobro dokumentirani, ni pa kakovostnih empiričnih podatkov, ki bi osvetlili razmerja med prisiljujočimi okoliščinami zapora in osebnim (ne)dobrom zapornikov, kar je relevanten skupek znanja tako za zaporske administratorje kakor za načrtovanje post-penalnih programov. Predstavljena je raziskava vzorca 1.616 nedavno izpuščenih zapornikov, ki se osredinja na psihološke posledice viktimiziranosti in dojemanja groženj ter prisile v zaporih, hkrati pa motri vpliv pomanjkanja posameznikove socialne mreže na njegove kognitivne in psihične »simptome«. Konkretna študija potrjuje nakazane vzročne povezave med preučevanimi dejavniki in posttravmatskimi kognitivnimi procesi ter travmatskimi doživetji.)

Crime & Delinquency, London, leto 2010, št. 4:

Steinberg, L.; Piquero, A. R.: Manipuliranje javnega mnenja ob obravnavanju mladoletnikov kot odraslih – eksperimentalna študija (Stališča javnosti o mladoletniški kriminaliteti pomembno (so)oblikujejo mladoletniško kriminalitetno politiko. Pisca opozarjata na znano dejstvo, da lahko metodološki načini oblikovanja javnomnenjskih raziskav zavajajoče vplivajo na respondente in na ta način determinirajo neustrezne ter nezanesljive kvalitativne ocene stališč javnosti. Še posebej problematične so študije, ki med ljudmi ugotavljajo »splošne« usmeritve (nezadostno informiranih) kriminalitetnih politik. Avtorja poročata o dognanjih eksperimenta, v katerem sta s spreminjanjem podatkov starosti mladoletnih prestopnikov, (ne)predkaznovanosti storilcev, vrste zločina itn. ugotavljala vzročne povezave z bolj ali manj punitivnimi nagnjenji naslovnikov, tj. v smislu njihovega (ne)podpiranja mladoletnikovega kazenskopravnega obravnavanja v odraslem režimu.) – Hickman, L. J.; Suttrop, M. J.: Vzorci povratništva med predhodno izgnanimi priseljenci, izpuščenimi iz lokalnega zapora – gre za visoko rizične prestopnike? (Avtorici ugotavljata, da so nezakoniti priseljenci, nekoč že izgnani iz države, deviantna skupina, v zvezi s katero so številne domneve, a malo dejstev. V svoji študiji se lotevata testiranja domneve, da ti posamezniki posebej veliko nevarnost kriminalnega recidivizma. S pomočjo več metodoloških orodij navedeno tezo potrjujeta, pri

čemer zaključujeta, da so dva- ali večkratni ilegalni priseljenci statistično pomembno verjetneje ponovno aretirani, aretirani v krajšem časovnem obdobju oz. aretirani pogosteje v slediljivi raziskovalni enoti enega leta.) – Mears, D. P. in soavtorji: Pogledi praktikov na prioritete, politike in prakse mladoletniškega kazenskega pravosodja (V zadnjih desetletjih se na globalni ravni dogajajo dramatične spremembe (tudi) v sistemu mladoletniškega kazenskega prava. Vznikajo nove usmeritve kriminalitetnih in kaznovanih politik ter praks, med katerimi jih mnogo ostaja v nezadostni meri ovrednotenih. Pisci usmerjajo pozornost k pomembnemu viru kritičnega naslavljanja vprašanj nujnosti, učinkovitosti in potencialov tovrstnih politik ter praks, tj. k izkušnjam in stališčem agentov mladoletniškega kazenskega pravosodja.) – Hochstetler, A.; DeLisi, M.; Pratt, T. C.: Socialna opora in doživljanja sovražnosti med izpuščenimi zaporniki (Pisci izhajajo iz širšega mnenja, da vpliv zaporskih okovov in manko medosebne podpore po izpustitvi determinirajo prestopnikovo »mentalno zdravje« ter možnosti njegove uspešne reintegracije v skupnost. Na vzorcu 208 moških zapornikov so preučevana razmerja med temi dejavniki in subjektivnim dojetjem sovražnega obravnavanja s strani njegovega bližnjega okolja, kar je teoretsko podprto povezano s povratništvom. Izpostavljena je ključna vloga dobre socialne mreže pri zmanjševanju verjetnosti recidiva in pri povečevanju resocializacijskih izsledkov.) – Piquero, N. L.; Schoepfer, A.; Langton, L.: Povsem brez nadzora ali težnja imeti popolno kontrolo? Kako sta nizka samokontrola in potreba po nadzorovanju povezani s korporacijskim kriminalom (V zadnjem času je med kriminološkimi raziskavami mogoče zaslediti tudi nabor tistih, ki postavljajo pod vprašaj »generalnost« vplivne Gottfredsonove in Hirshijeve splošne teorije kriminala. Osrednji nauk slednje je moč povzeti z besedami, da so posamezniki z nizko stopnjo samonadzorovanja v večji meri nagnjeni h kriminalnemu oz. sicer deviantnemu postopanju, pisci pa to ugotovitev povezujejo z razlagami etiologije korporacijske kriminalitete. Poudarjajo, da je treba upoštevati še individualni dejavnik teženj po kontroli oz. perzistirajočih želja, nadzorovati potek vsakodnevnih življenjskih dogodkov. Avtorji na podlagi empirične študije zaključujejo celo, da samokontrola pomembno ne vpliva na korporacijsko delinkvenco, medtem ko so težnje po nadzoru relevantne. Podana je še diskusija o teoretskih implikacijah ugotovitve in o nadaljnjih raziskovalnih usmeritvah.)

Pripravil Saša Kmet

Crime, Law and Social Change, Dordrecht, leto 2010, št. 54/1:

Lasslett, K.: Kaznivo dejanje ali družbena škodljivost? Dialektični pristop (Avtor razpravlja v članku, ki se dotika temeljnih filozofskih vprašanj, o razmerju med kaznivim de-

janjem in družbeno škodljivostjo ter ugotavlja, da je razmerje med njima kontingentne narave oziroma da pojava nista nujno vezana eden na drugega. Predlagan je premik onkraj kriminologije, v področje raziskovanja družbene škodljivosti kot samostojnega predmeta preučevanja. To po avtorjevem konceptu ne bi pomenilo fragmentacije, temveč na eni strani očiščenje in osredotočenje kriminologije in na drugi strani možnost združenega obravnavanja družbene škodljivosti, ki je sedaj razdrobljeno med številne discipline). - Mackenzie, S.: Ponarejanje kot korporacijska eksternaliteta: kazniva dejanja zoper intelektualno lastnino in globalna varnost (Avtor trdi, da so korporacije odgovorne za družbeno škodljive posledice ponarejanja izdelkov na globalni ravni. Korporacije namreč z oglaševanjem ustvarjajo trg, na katerem je modna vrednost produkta večja od njegove uporabne in produkcijske vrednosti. Z 'ustvarjanjem' modne vrednosti se korporacije ne morejo izogniti uporabi oznak, ki ustvarjajo dodano (ponarejeno) modno vrednost tudi pri ponarejenih. S tem ko korporacije proizvodnjo selijo v države z nizko ceno delovne sile in ne skrbijo za dosledno varstvo svojih pravic intelektualne lastnine, ker se jim ne splača, hkrati ustvarjajo ugodne pogoje za organizirano globalno ponarejevalsko industrijo. Posledice le-te pa so, poleg škode imetniku pravic intelektualne lastnine oziroma konkretni korporaciji, še večje izkoriščanje delovne sile in končni produkti, ki so nevarni zdravju in življenju ljudi.) - Xenakis, S.: Prevezetnost in pristranost: primerjalne raziskave o korupciji in primer Velike Britanije (Avtor v članku izpostavi nekatere problematične vidike primerjalnih študij o korupciji, za katere trdi, da so inherentno pristranske. Primerjalni indeksi v kvantitativnih raziskavah zaznavajo namreč samo lažje oblike korupcije nižjih uradnikov, ki so bolj na očeh javnosti, ne pa tudi bolj kompleksnih primerov, za katere je moč domnevati, da prevladujejo v razvitih državah. Po drugi strani pa je pomanjkljivost kvalitativnih raziskav običajno zelo široka definicija korupcije, ki omogoča različne interpretacije o tem, kaj je koruptivno in kaj ne. V zaključku avtor nakaže možne rešitve oziroma izboljšave obstoječih raziskav, ki bi omogočale boljše primerjave.) - Zoutendijk, A. J.: Ocene nevarnosti organizirane kriminalitete: kritična ocena (Prispevek analizira primernost in zanesljivost operativnih definicij ključnih konceptov, ki se uporabljajo pri ocenjevanju nevarnosti organizirane kriminalitete, kot so na primer sam pojem organizirane kriminalitete, nevarnost in tveganje. Ugotavlja, da večina poročil in uporabljenih metod ne daje dovolj natančnih podatkov, da bi lahko ocenili zanesljivost in verodostojnost operativnih konceptov. Avtor sklene, da težavnost najti ustrezne definicije povečuje dejstvo, da gre pri omenjenih konceptih v bistvu za normativne pojme, ki jih je težko operacionalizirati, enako kot na primer pojma okusnost in luštkanost.) - Ruggiero, V.: Kdo korumpira koga? Kriminalni ekosistem v Italiji (Prispevek se ukvarja z razmerjem med organizirano kriminaliteto in korupcijo v Italiji in je del širšega raziskovalnega projekta o tej

problematiki v Evropi. Avtor nam najprej predstavi že obstoječa dela na to temo, nato pa skuša razmejiti ostale države od Italije in ugotoviti italijanske posebnosti. Posebej zanimiv del članka so dobesedni citati intervjuvancev iz vrst sodnikov in akademikov, ki se profesionalno ukvarjajo s pojavom organizirane kriminalitete v Italiji.)

Journal of Research in Crime and Delinquency, Beverly Hills, leto 2010, št. 47/3:

Pratt, T. C. et al.: Rutinska dejavnost na medmrežju in tarče internetne prevare: razširjanje splošnosti teorije rutinske dejavnosti (Teorija rutinske dejavnosti predvideva, da spremembe v strukturah legitimnih priložnosti (e.g. tehnološki napredek) lahko pripeljejo do povečane konvergence med motiviranimi prestopniki in primernimi tarčami, v kolikor ni vzpostavljen učinkovit nadzorni mehanizem. Internet, ki je v temelju spremenil navade potrošnikov, je hkrati odprl številne poti za zaslužek t.i. „kiber-prevarantov“. Avtorji članka skušajo na podlagi teorije rutinske dejavnosti in raziskav o navadah potrošnikov razumeti, kako osebne značilnosti in rutine na medmrežju povečujejo njihovo izpostavljenost prestopnikom. Študija na vzorcu 922 odraslih oseb s Floride je potrdila, da socio-demografske značilnosti vplivajo na oblikovanje rutinirane dejavnosti na medmrežju.) - Browning, C. R. et al.: Trgovski centri, poselitvena koncentracija in kriminaliteta: uporaba prostora in nasilje v soseskah (Avtorji preučujejo povezavo med intenzivnostjo komercialnih dejavnosti, gostoto poselitve in obsegom nasilnih kaznivih dejanj v urbanih soseskah. Po uvodni predstavitvi izsledkov in problematike z vidika že opravljenih raziskav, preizkusijo predstavljene hipoteze s statistično analizo. Za statistično obdelavo in testiranje hipotez so vzeli mesto Columbus v ameriški zvezni državi Ohio.) - Reynald, D. M.: Nadzorniki o nadzorstvu: dejavniki, ki vplivajo na pripravljenost za prevzem vloge nadzora, sposobnost zaznavanja potencialnih prestopnikov in pripravljenost intervenirati (V okviru teorije rutinske dejavnosti ima učinkovit nadzornik ključno vlogo pri preprečevanju kaznivega dejanja. Avtorica predstavlja študijo, v okviru katere so bili opravljeni kvalitativni intervjuji s prebivalci sosesk na Nizozemskem o njihovih izkušnjah z nadzorovanjem svoje okolice. Posameznike, ki so sodelovali v raziskavi, so najprej povprašali, ali so v svoji soseski kdaj videli kaj, kar jim je bilo sumljivo in kaj konkretno je pri njih vzbudilo sum, nato pa še, kako so se na to odzvali. Avtorica skuša z analizo zbranih odgovorov ugotoviti, kako učinkoviti nadzorovalci v soseskah razlikujejo med potencialnimi prestopniki in drugimi osebami ter kaj vpliva na njihovo pripravljenost za intervencijo.) - Rodriguez, N.: Kumulativni učinki rase in etničnosti pri izidu postopka pred mladletniškim sodiščem in zakaj je pridržanje pred obravnavo pomembno (V predstavljeni raziskavi je bil statistično analiziran

vzorec 23,156 mladoletnikov, procesuiranih v ameriški zvezni državi Arizona v letu 2000. Analiza je pokazala, da so temnopolti mladoletniki, mladoletniki latino porekla ter mladoletniki indijansko-ameriškega porekla obravnavani strožje kot njihovi belopolti vrstniki. Prav tako so ugotovili, da obstaja večja verjetnost da bo vložena uspešna pritožba v primerih, ko so mladoletniki pridržani pred glavno obravnavo in da je v teh primerih tudi pogosteje izrečena sankcija odvzema skrbništva staršem oziroma nastanitve zunaj družine.)

Ciril Keršmanc

The British Journal of Criminology, London, leto 2010, št. 5:

O'Malley, P.: Simulirana pravičnost: tveganje, denar in telemetrično policijsko delo (Članek analizira nove oblike »simulirane« pravičnosti in policijskega dela. S tem imenom poimenuje nove sistema nadzora in uporabo avtomatiziranih sistemov, ki delujejo brez posredovanja človeka, npr. avtomatizirano zaznavanje in procesiranje kršitev cestnoprometnih predpisov - prehitro vožnjo zazna tehnična naprava ob cesti, ki prepozna tudi registrsko tablico avtomobila, iz podatkovne zbirke registriranih vozil pridobi podatke o latniku vozila in mu avtomatično pošlje plačilni nalog, denarna kazen za prekršek pa je potem pogosto plačana na elektronski način in brez fizičnega denarja. »Simulirana« pravičnost je po avtorjevem mnenju nekaj, kjer se resnično in virtualno srečata. Kazen ima namreč kljub virtualnosti celotnega procesa odkrivanja kršitev in pregona storilcev še vedno konkretne (nevirtualne) učinke na posameznika in na njegove pravice. Mejo virtualnega izvrševanja zakonov posameznik prestopi šele, ko se odloči preizkusiti odločitev na sodišču. To pomeni, da je v izhodišču posameznikov digitalni »dividuum« (Deleuze) tisti, ki v pravnem prometu nastopa v imenu posameznika – posameznikovo osebno soočanje s pravom je le izjemne narave, ki mora biti posebej zahtevano. Avtor analizira namene, cilje in posledice takšne avtomatizacije zagotavljanja spoštovanja zakonov.) – Mucchielli, L.: Ali živimo v bolj nasilni družbi? Družbeno-zgodovinska analiza medosebnega nasilja v Franciji od 1970 do danes (Na podlagi podatkov iz policijskih in sodniških statističnih evidenc, samoprijavitvenih in viktimizacijskih študij ter demografskih in družbeno-ekonomskih podatkov avtor oblikuje sociološki model za razlago razvoja medosebnega nasilnega vedenja. V modelu poveže pet družbenih procesov, značilnih za Francijo v obravnavanem obdobju: (1) družbeni proces pacifikacije, (2) politični in pravni proces discipliniranja prek kriminalizacije, (3) proces juridizacije vsakodnevnih konfliktov, (4) družbeno-ekonomski proces povečanega tekmovanja za potrošniškim blagom in

(5) proces ekonomske, družbene in prostorske segregacije. Avtor se spopade s težavnostjo definiranja nasilja kot izredno heterogene kategorije z raznolikimi pojavnimi oblikami (že zgolj) medosebne nasilnosti, ki so bile v času tudi različno statistično zabeležene. Druga težava, s katero se kritično spoprime, je povezana z družbeno in pravno reprezentacijo posamičnih oblik nasilja, ki se v času spreminja. Kako potem razlikovati med tem, da se je neka oblika vedenja spremenila (povečala/zmanjšala) in tem, da se je spremenila zgolj označba vedenja, ki je v družbi sicer stalnica? Ugotavlja, da je za prve tri obravnavane družbene procese značilno, da se je spremenil naš pogled na nasilje. Kritično ugotavlja, da je nasilno vedenje v moderni kapitalistični potrošniški družbi tesno povezano z »dejanskimi življenjskimi pogoji, njihovo družbeno integracijo prek zaposlitvenih možnosti, z razmerji med družbenimi skupinami in z večjo ali manjšo surovostjo, s katero vlada s tem »upravlja.«) – Leerkes, A.; Broeders, D.: Primer mešanih motivov? Formalne in neformalne funkcije administrativnega pridržanja priseljencev (Avtorja analizirata pridržanje priseljencev, kar je v večini evropskih držav in v ZDA opredeljeno kot administrativni ukrep, namenjen pospeševanju izločitve posameznika iz države. Svojo obravnavo ukrepa zožita na analizo stanja na Nizozemskem. Ugotavljata, da ukrep služi trem nalogam: (1) odvratanju od nezakonitega prebivanja v državi, (2) nadzorovanju revščine in (3) upravljanju s tesnobo javnosti in simbolnim dokazovanjem državne moči. Te neformalne funkcije kažejo, da družba še ni našla pravih rešitev za obravnavo priseljencev, ki ostajajo v vmesnem prostoru – niso niti sprejeti niti jih ni lahko izločiti.) – Lo Wing, T.: Onkraj družbenega kapitala: Organizirani kriminalni triad v Hong Kongu in na Kitajskem (Avtor obravnava kitajsko kriminalitetno politiko v boju zoper triade, skupine organiziranega kriminala, ki uporabljajo znake, imena in rituale stare patriotske družbe iz 17. stoletja. Gre za »združevalne taktike« komunističnega tabora, da v lastne vrste rekrutirajo triadne družbe iz Hong Konga. Voditelji triad tako nastopajo kot vezni člen med državnimi uradniki in državnimi podjetji. Teoretično gledano članek prispevka k razumevanju pomanjkljivosti strukturnega pristopa in pristopa družbenih mrež k razumevanju tovrstnih oblik organizirane kriminalitete in predlaga perspektivo družbenega kapitala. Prikaže podobnosti in razlike med organizirano kriminaliteto triad in drugih oblik organiziranega kriminala na Kitajskem.) – Cromby, J. in drugi: Oblikovanje kriminalitete, udejanjanje moralnosti: emocije, kriminaliteta in protidružbeno vedenje v skupnosti iz mestnega središča (Avtorji predstavijo študijo, v kateri analizirajo zvočne posnetke sestanka dveh skupin v revnem mestnem središču z velikimi stopnjami kriminalitete. Analiza je izvedena z analitičnimi in diskurzivnimi psihološkimi tehnikami s ciljem razbrati moralne in čustvene dimenzije udeležencev.)

Pripravil Aleš Završnik